

O'ZBEKISTON MADANIYATI VA SAN'ATINI TADQIQ ETISH JARAYONIDA YOSHLAR TASHABBUSLARI VA YUTUQLARI

Kurbanov Ravshan Raimjonovich

Namangan viloyati yuridik texnikumi

Yoshlar bo'limi uslubchisi mustaqil tadqiqotchi

Xamrayeva Sojida Qodirbekovna

Namangan viloyati yuridik texnikumi

ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar yurtning jadal rivojlanishi, muayyan yutuqlarga erishishi, xalqning farovon bo'lishi o'sha davlatda yoshlar ta'lim-tarbiyasi va kelajagi bo'lmish yoshlar tashabbuslari yutug'i O'zbekiston madaniyati va san'atini xalqaro maydonda targ'ib qilish, ko'rgazmalar, kontsertlar va boshqa madaniy tadbirlarni tashkil etish ma'naviy-ma'rifiy sohalardagi sa'y-harakatlarni tizimli asosda yo'lga qo'yish bo'yicha 5 ta muhim tashabbusning ilgari surilishi orqali yoshlar jahon hamjamiyatining e'tiborini faol ishtiroki O'zbekiston va xalqaro miqyosda muhim ahamiyat kasb etgan tanlovlar, festivallar, forumlar hamda anjumanlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: Madaniyat, ko'rik-tanlov, teatr, konferensiya, umumjahon, renessans, meros, qaror, farmon, hujjat, islohot.

Abstract: In this article, the large-scale reforms implemented in our country are the rapid development of the country, the achievement of certain achievements, the well-being of the people, the achievement of youth initiatives, which are the education and future of young people in that country, the culture of Uzbekistan and promotion of art in the international arena, exhibitions, exhibitions, organization of concerts and other cultural events through the promotion of 5 important initiatives to establish efforts in the spiritual and educational spheres on a systematic basis, active participation of young people in the world community Uzbekistan and international competitions, festivals, forums and conferences that have gained importance at the level are covered.

Key words: Culture, competition, theater, conference, world, renaissance, heritage, decision, decree, document, reform.

Har qanday davlatning tarixiy taraqqiyot yo'lidan ma'lumki, yurtning jadal rivojlanishi, muayyan yutuqlarga erishishi, xalqning farovon bo'lishi o'sha davlatda

yoshlar ta'lim-tarbiyasi va kelajagiga beriladigan e'tibor darajasiga chambarchas bog'liq.

Xususan, bugungacha parlament tomonidan yoshlarga oid 40 dan ziyod qonun hujjatlari qabul qilingan bo'lib, 30 dan ortiq xalqaro huquqiy hujjatlar ratifikatsiya qilingan. Shu asnoda, davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Prezidenti sifatida birinchi imzolagan qonun hujjati – 2016 yil 14-sentabrdagi “Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”gi¹ Qonun ekanida ham ramziy mazmun-mohiyat mujassam. Binobarin, aholisining yarmidan ko'prog'i yoshlardan iborat bo'lgan mamlakatda yoshlarga oid davlat siyosatini izchil amalga oshirish, yosh avlodni har tomonlama yetuk va barkamol, intellektual salohiyatli, o'z qat'iy pozitsiyasiga ega, yurtda amalga oshirilayotgan islohotlarga befarq bo'lmagan, yurtning ertangi munosib kelajagi uchun daxldorlikka tayyor, maqsadga intiluvchan, serg'ayrat, vatanparvar, sadoqatli, komil shaxslar sifatida tarbiyalash O'zbekistonni dunyoning eng rivojlangan davlatlari safidan o'rin olishining muhim omili ekanini mamlakat rahbari va hukumat yaxshi anglaydi. Zamonaviy yoshlar O'zbekistonda madaniyat va san'at rivojining asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Madaniyat va san'at tarixini o'rganishga asoslangan yoshlar tashabbuslari mamlakatning noyob merosini saqlash va targ'ib qilishda muhim rol o'ynaydi.

O'zbekiston madaniyati va san'atini o'rganish yoshlar tashabbuskor guruhlari faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Yoshlar tashabbuslarining yutuqlaridan biri O'zbekistonning madaniy merosini saqlab qolishdir. Ko'plab milliy urf-odatlar va marosimlar yo'q bo'lib ketish arafasida edi, ammo yoshlar tashabbuskor guruhlarning sa'y-harakatlari tufayli ular saqlanib qoldi va kelajak avlodlarga yetkazildi. Eng yorqin misollardan biri – shohi-Zinda maqbarasi, Registon va boshqalar kabi qadimiy me'moriy yodgorliklarni tiklash va saqlash².

Yoshlar tashabbuslarining yana bir yutug'i O'zbekiston madaniyati va san'atini xalqaro maydonda targ'ib qilishdir. Ko'rgazmalar, kontsertlar va boshqa madaniy tadbirlarni tashkil etish orqali yoshlar jahon hamjamiyatining e'tiborini O'zbekistonning madaniy merosiga qaratmoqda va uning o'ziga xosligi va go'zalligini namoyish etmoqda.

Yoshlar tashabbuslarining yana bir yutug'i-O'zbekiston madaniyati va san'atini o'rganishda yangi texnologiyalardan foydalanishidir³.

O'zbekistondagi muvaffaqiyatli yoshlar tashabbuslarining bir misoli-2018 yildan beri har yili o'tkazib kelinayotgan “Tangri chiqqon garmoniya” (osmondan

¹ <https://lex.uz/docs/-3026246>

² Shohmanov M. Madaniy meros va zamonaviylik. Toshkent, 2013. - B.28

³ Nazarov A. Madaniyat va san'at loyihalarini boshqarish. Toshkent, 2015. – B.89

eshitiladigan Garmoniya) milliy madaniyat festivali. Festival O'zbekistonning turli mintaqalaridan kelgan yoshlarni madaniyat va san'at bilan bog'liq ijodiy loyihalari bilan chiqishlari uchun birlashtiradi. Bu erda siz milliy musiqa va qo'shiqlarni eshitishingiz, raqslarni ko'rishingiz, milliy liboslar va xalq hunarmandlarining mahsulotlarini ko'rishingiz mumkin.

Yoshlar tashabbusining yana bir misoli-2020 yilda tashkil etilgan "devorsiz muzey" loyihasi. Ushbu loyiha yoshlarga o'zbek madaniyati va san'atini uydan chiqmasdan o'rganish imkonini beradi⁴.

O'zbekiston madaniyati va san'atini o'rganish mamlakatimizda yoshlar faoliyatining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Yoshlar o'zbek madaniyati va san'atini asrab-avaylash va targ'ib qilishda muhim ro'l o'ynaydi, ular an'analarni saqlab qolishga hissa qo'shmoqda, shu bilan birga ularning taqdimotiga yangicha yondashuvlarni topmoqda.

O'zbekiston madaniyati va san'atini o'rganishda yoshlar tashabbuslarining yana bir yutug'i yoshlarning muzeylar, arxivlar va kutubxonalar ishida faol ishtirok etishidir. Yoshlar tarixiy va madaniy artefaktlarni saqlash va qayta ishlashga yordam beradi, odamlarga O'zbekiston madaniyati va san'atiga chuqurroq kirib borish imkonini beruvchi yangi ko'rgazmalar va dasturlarni yaratadi.

Bundan tashqari, yoshlar O'zbekiston arxitektura va madaniyat yodgorliklarini tiklash va saqlash bo'yicha turli loyihalarda ham ishtirok etmoqda. Yoshlar noyob tarixiy yodgorliklarni saqlash va tiklash uchun arxitektura va restavratsiya bo'yicha mutaxassislar bilan birgalikda ishlaydi.

Hozirgi kunda yoshlar tashabbuslari O'zbekiston madaniyati va san'atini rivojlantirishning muhim elementiga aylandi. Ko'pgina yoshlar ushbu sohada faol bo'lib, bu uning rivojlanishi va yaxshilanishiga yordam beradi.

Madaniyat va san'at sohasidagi yoshlar tashabbuslarining yana bir misoli yoshlar teatr va musiqa guruhlarini yaratishdir. Bunday guruhlar yosh iste'dodlar uchun o'zlarining ijodkorliklarini namoyish etishlari va san'at sohasida rivojlanishlari mumkin bo'lgan platformadir. Shuningdek, ular turli loyihalarda ishtirok etishlari va o'z ishlarini jamoat ko'rgazmalari va kontsertlarida namoyish etishlari mumkin.

Bundan tashqari, yoshlar O'zbekistonning madaniy merosi bilan bog'liq turli loyihalarni yaratishda faol ishtirok etmoqda. Masalan, ular sayyohlarga mamlakatning tarixiy va madaniy diqqatga sazovor joylarini yaxshiroq tushunish va qadrlashga yordam beradigan multimedia qo'llanmalari va ilovalarini yaratadilar. Shuningdek, ular O'zbekistonning madaniy an'analari bo'yicha ilmiy ishlar olib

⁴ Xolmatov M. Madaniyatshunoslik. Toshkent, 2011. – B.56

boradilar va nashr etadilar, bu esa mamlakat madaniy merosini saqlab qolish va targ'ib qilishga yordam beradi.

Yoshlar o'z mamlakatlari madaniyati va san'atini saqlash, targ'ib qilish va o'rganishda muhim ro'l o'ynaydi. Madaniyat va san'at qadimiy va boy tarixga ega bo'lgan O'zbekistonda yoshlar milliy merosni saqlab qolish va uni xalqaro maydonda targ'ib qilishda alohida o'rin tutadi.

O'zbekiston madaniyati va san'atini o'rganish jarayonida yoshlar madaniy merosni yosh avlod uchun yanada qulayroq va tushunarli qilish uchun virtual ekskursiyalar, onlayn kurslar va mobil ilovalar kabi yangi texnologiyalar va usullardan faol foydalanmoqdalar.

O'zbekistonda mamlakat madaniyati va san'atiga e'tibor qaratish maqsadida ko'plab yoshlar tashabbuslari amalga oshirildi. Masalan, 2019 yilda "ko'cha makonidagi san'at" loyihasi ishga tushirildi, bu yosh rassomlarga O'zbekistonning turli shaharlarida ko'cha san'ati asarlarini yaratishga imkon berdi⁵.

Yana bir muvaffaqiyatli tashabbus - Samarqandda har yili o'tkaziladigan "Sharq taronalari" (Sharq yulduzlari) festivali. Ushbu festival xalqaro miqyosda bo'lib, butun dunyo bo'ylab o'zlarining an'anaviy musiqa va raqs tartiblarini namoyish etadigan ijodiy jamoalarni birlashtiradi. O'zbek xalq musiqasi va raqsini saqlash va targ'ib qilishda yoshlarning o'rni ham alohida e'tiborga molik musiqasi va raqsining ko'plab yosh ijrochilari xalqaro festival va tanlovlarda o'z mahoratlarini namoyish etadilar⁶.

Yoshlarning qiziqishidan kelib chiqib, hatto eng chekka qishloqlardagi madaniyat markazlarida ham badiiy-havaskorlik jamoalari, yoshlar teatr-studiyalari va "Yoshlar klublari" faoliyati yo'lga qo'yildi. Yoshlarni internetdagi zararli xurujlardan asrash, ularni axborot texnologiyalaridan unumli foydalanishga o'rgatish masalalari bo'yicha ilg'or xalqaro tajribalar asosida barcha hududlarda Raqamli texnologiyalar o'quv markazlari tashkil etildi. Bu maskanlarda elektron tijorat va dasturlash axborot texnologiyalari sohasida biznes bo'yicha innovatsion ko'nikmalar shakllantirildi, Shuningdek, 2021 yilgacha barcha maktablardagi kompyuter sinflarini zamonaviy texnologiyalar va yuqori tezlikdagi internet tarmog'i bilan ta'minlash bo'yicha chora-tadbirlar rejasi ishlab chiqilib, bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda. Yangi tashkil etiladigan kompyuter o'yinlari markazlari yosh avlodning bilim va dunyoqarashini kengaytirishga qaratilgan test, viktorina, rivojlantirish strategiyalari va boshqa foydali dasturlar bilan ta'minlandi. Yoshlarda kitobxonlik ko'nikmalarini mustahkamlash

⁵ Mirzaxmedov M. Yoshlar va madaniyat: hozirgi tendentsiyalar va qiyinchiliklar. Toshkent, 2020.- B.73

⁶ Nazarov A. Madaniyat va san'at loyihalarini boshqarish. Toshkent, 2015.- B.45

maqsadida, yangi tashabbus doirasida Qoraqalpog‘iston Respublikasi va barcha viloyatlarga 1 million nusxadan kam bo‘lmagan miqdorda kitoblar etkazib berildi. Shu barobarida, har bir shahar va tuman markazida bittadan namunali kitob do‘koni tashkil etildi, ko‘chma kitob pavilonlari joylashtirilib, “Bibliobus”lar orqali qishloq va ovular aholisiga kutubxona xizmatlari ko‘rsatib borildi. Xotin-qizlarni ish bilan ta‘minlash maqsadida 2019-2020 yillarda barcha tumanlarda 195 ta tikuv-trikotaj korxonasi barpo etish uchun aholi zich yashaydigan, mehnat resurslari ko‘p joylar tanlab olindi. Natijada 24 mingdan ortiq doimiy ish o‘rni yaratish imkoniyati yaratildi. Mamlakatimiz aholisining 30 foizini 14 yoshdan 30 yoshgacha bo‘lgan yigit-qizlar tashkil etadi. Ularning ta‘lim olishi, kasb-hunar egallashi uchun keng sharoit yaratildi. Atoqli san‘atkor va iste‘dodli ijodkorlarni tumanlardagi madaniy ishlarga ko‘makchi sifatida birlashtirish yaxshi natija berayotganini inobatga olinib, bu tajribani butun respublikaga yoyish bo‘yicha ko‘rsatmalar berildi. Unga muvofiq, taniqli artistlar tuman va shaharlarga ijodiy maslahatchi sifatida birlashtirilib, o‘sha joylarda madaniyat va san‘atni rivojlantirishga mas‘ul tuman va shaharlar hokimlari esa ushbu ishlarga moddiy va tashkiliy jihatdan yordam berdi. Prezidentimiz mehnat qilish istagidagi ayollar ish o‘rinlari sonidan ancha ko‘pligini hisobga olib, korxonalarda ishni 2 smenada tashkil etish, ularda xaridorgir mahsulotlar ishlab chiqarish zarurligini ta‘kidladi. Mamlakatimizda jismonan sog‘lom, ma‘nan yetuk va intellektual rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan yosh avlodni shakllantirish bo‘yicha yagona tizimni yaratish borasida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2017 yil 30-iyun kuni O‘zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil etildi. O‘z navbatida, Yoshlar ittifoqining tashkil etilishi, mamlakatda yoshlarga oid davlat siyosatini yangi bosqichga olib chiqilishiga, yoshlar xayoti, ularning kelajagi uchun yangi sahifa ochilishiga sobit qadam bo‘ldi. O‘zbekiston tajribasida amalga oshirilmagan, ya‘ni 30 yoshga to‘lmagan yosh kadrlarni vazir o‘rinbosari, hokim, hokim o‘rinbosari, hamda korxonalar va tashkilot rahbari lavozimlariga tayinlash tizimi joriy etildi. O‘zbekiston tarixida ilk marotaba 30 iyun kuni – Yoshlar kuni deb e‘lon qilindi. Qisqa davr mobaynida asosiy e‘tibor Yoshlar ittifoqi faoliyatiga oid normativ huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish va ushbu hujjatlar asosida respublika miqyosida unikal tizim hamda rivojlangan xorijiy davlatlar orasida namunalari yoshlar tashkilotini yaratishga qaratildi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining tashabbusi va amaliy ko‘magi asosida o‘tgan bir yil mobaynida Yoshlar ittifoqi faoliyatiga doir jami 26 ta Qonun va qonunosti hujjatlari qabul qilindi.

Jumladan: O‘zbekiston Respublikasining 2 ta Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2 ta Farmoni, 4 ta qarori, 1 ta farmoyishi; Vazirlar Mahkamasining 14 ta qarori va 3 ta farmoyishi imzolandi. Yoshlar masalalari bilan bog'liq 70 ga yaqin normativ-huquqiy hujjatga qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritildi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasida Yoshlar masalalari bo'yicha komissiya tuzildi. O'zbekiston yoshlar ittifoqi va 23 dan ziyod davlat organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqa institutlari bilan shuningdek, 5 ta xorijiy davlat tashkilotlari bilan o'zaro tizimli hamkorlikni rivojlantirish maqsadida davlat organlari va tashkilotlar bilan hamkorlik bitimlari imzolandi⁷.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-avgustdagi PQ-3206-son Qarori asosida Davlat boshqaruvi akademiyasi qoshida Yoshlar muammolarini o'rganish va istiqbolli kadrlarni tayyorlash institutini tashkil etildi. Ushbu institut tashkil etilishi orqali, mamlakatda yoshlar muammolarini o'rganish, mazkur yo'nalishda tahliliy va ilmiy-amaliy tadqiqotlar o'tkazish, istiqbolli yosh kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishga qaratilgan yagona tizim yaratildi. 2017-yilda institutning 4 oylik qayta tayyorlash kurslarida 115 nafari yoshlar tahsil oldirildi. Ulardan 40 nafari vazirlik, idora va hokimliklarning hamda 16 nafari jamoat tashkilotlarining tegishli lavozimlariga tavsiya etildi, 18 nafari yuqori lavozimlarga ko'tarildi. Bugungi kunda Ittifoq tizimlarida faoliyat yuritayotgan yosh kadrlar, 250 dan ortiq vazirlik, idora va tashkilotlardagi tegishli lavozimlar zaxirasiga kiritildi. "Kamolot" davrida esa bu kabi tajribidan foydalanish imkoni bo'lmagan. Tahlillarga ko'ra, 2012-2016 yillar davomida "Kamolot" tizimida faoliyat yuritgan ayrim yosh kadrlar mahalliy hokimliklar va tuman tashkilotlariga ijrochi lavozimlariga tayinlanib borilgan. Shuningdek, mamlakatimizda yoshlarga berilgan e'tibor natijasida Toshkent shahridagi "Yoshlar ijod saroyi"da 35 nafar O'zbekiston Davlat mukofoti sovrindorlari hamda 40 nafar "O'zbekiston belgisi" ko'krak nishoni sovrindorlari tantanali ravishda taqdirlandi. Mazkur Dasturga muvofiq, har bir mahallada mahalla raislari, profilaktika inspektorlari, o'qituvchi-pedagoglar, namunali oilalarning nuroniylari, huquq tartibot organlaridan nafaqaga chiqqan faollardan iborat ishchi guruhlar shakllantirildi hamda doimiy yashash manzillaridan uzoq muddatga xorijiy davlatlarda bo'lib, qaytib kelgan, ijtimoiy ahvoli og'ir bo'lgan oilalarda yashovchi jami 50137 nafar (shundan, 3870 nafari yoshlar voyaga yetmaganlar) yoshlarning turmush tarzi bilan yaqindan tanishildi. Hududlarda yoshlar bilan 5737 marta ochiq muloqotlar tashkil etilib, ularda 1,1 mln. nafar

⁷<https://cyberleninka.ru/article/n/yoshlar-ma-naviyatini-yuksaltirishda-ta-lim-tarbiya-berish-tizimini-sifat-jihatidan-yangi-bosqichga-olib-chiqish-usullari>

yoshlar qamrab olindi, 35581 ta kamchilik va muammolarning 23955 tasi joyida hal etildi. Uyushmagan yoshlarni vaqtinchalik mehnat faoliyatini amalga oshirish uchun chet elga yuborishni tashkil etish yuzasidan Tashqi mehnat migratsiyasi agentligi va O'zbekiston yoshlar ittifoqining o'zaro hamkorligi bo'yicha vaqtinchalik nizom tasdiqlandi. Uyushmagan yoshlarga ijtimoiy psixologik maslahatlar berish, ish topishlariga ko'maklashish maqsadida O'zbekiston yoshlar ittifoqi Markaziy Kengashi qoshida "Yoshlarga imkon" loyihasi faoliyati yo'lga qo'yildi. Xorijiy mamlakatlarda yurgan 508983 nafar yoshlardan 6933 nafari O'zbekiston yoshlar ittifoqi ko'magida yashash joyiga qaytarilib, ularning ish bilan bandligi ta'minlanishiga amaliy yordam ko'rsatildi⁸. O'zbekiston yoshlar ittifoqi Markaziy Kengashi, O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi, Xalq ta'limi vazirligi hamda O'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi markazi o'rtasida xorijga ishlash uchun chiqib ketish istagida bo'lgan yoshlar uchun "Rus tili", "Ingliz tili" va "Xorijiy davlatlarning mehnat qonunchiligi" bo'yicha bepul to'garaklar tashkil etish bo'yicha qo'shma qaror imzolandi. 2018 yilning 10-yanvaridan boshlab 209 ta to'garak tashkil qilinib, ushbu to'garaklarga jami 10087 nafar yoshlar jalb etildi. O'zbekiston yoshlar ittifoqi va hamkor tashkilotlar tomonidan hisobot davrida 3 marotaba "Ta'lim va mutaxassislik" xalqar ko'rgazmalari tashkil etildi. O'tkazilgan ko'rgazmalar davomida 40 ga yaqin O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan mahalliy oliy ta'lim muassasalari, 30 ga yaqin nodavlat ta'lim muassasalari hamda xorijiy davlatlarining 50 dan ortiq nufuzli oliy o'quv yurtlari, ularning O'zbekistondagi filiallari, xorijda ta'lim olishga ko'maklashuvchi tashkilotlar, o'quv markazlari o'zlarining ta'lim dasturlarini tashrif buyurgan 30 mingga yaqin yoshlarga taqdim etildi. So'nggi yillarda mamlakatimizda yoshlarning ilmiy va innovatsion faoliyatini qo'llab-quvvatlash, kadrlar tayyorlash tizimini isloh qilish, yoshlarning ilmiy, ijodiy va intellektual salohiyatini oshirish, ularning innovatsion loyihalari hamda g'oyalari ishlab chiqarishga joriy qilish kabi muhim masalalarga davlat siyosati darajasida e'tibor qaratilmoqda. Xususan, 2020 yil 4-dekabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-maydagi "Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rnini va ta'sirini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonida ko'zda tutilgan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti magistrantlarining "San'at va madaniyat masalalari yoshlar nigohida" mavzusida respublika ilmiy-maliy konferensiyasi o'tkazildi. Konferensiyada madaniyat va san'at sohasini bugungi kun talablari darajasida

⁸ <https://strategy.uz/index.php?news=615&lang=uz>

rivojlantirish, mamlakatimizda ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, xalqimizning madaniyatini, ma'naviyatini hamda dunyoqarashini oshirishda sadoqat bilan xizmat qiluvchi kadrlarni tayyorlash kabi muhim masalalar muhokama qilindi. Magistrantlarning ilmiy tadqiqot faoliyatlari yuzasidan amalga oshirgan ishlari ishtirok etgan professor-o'qituvchilar orasida atroflicha muhokama qilinib, kerakli tavsiyalar berildi. Shuningdek, ilmiy-amaliy konferensiya yakunida yangilanayotgan O'zbekistonda madaniyat va san'at sohasini ilmiy tadqiqotlar asosida rivojlantirish, milliy madaniyatimizni takomillashtirish, moddiy – madaniy meros durdonalarini saqlash va targ'ib etish, yurtimizning jahon hamajamiyatiga faol integratsiyalashuvini ta'minlash, millatlararo muomala madaniyatini shakllantirish, yoshlarni yuksak ilm-ma'rifat egalari qilib tarbiyalashda har birimiz mas'ul ekanligimiz, vatanimizning porloq kelajagi yosh olimlar faoliyatiga bog'liq ekanligi alohida ta'kidlandi⁹.

Shu o'rinda besh muhim tashabbusni dastlabki tajriba korinishi misolida Toshkent viloyatining Bo'ka tumani va Toshkent shahrining Uchtepa tumanlaridagi tajriba katta ahamiyatga ega bo'ldi. Ushbu tajriba yuzasidan Yoshlar ishlari agentligi Markaziy apparatining besh tashabbus loyihalarini muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i Mansur Masharipov o'z hisobotida – 42 ta tuman va shaharlarning 168 ta olis va og'ir ahvoldagi mahalla fuqarolar yig'inlarida bu tajriba muvaffaqiyatli amalga oshirilganligini ta'kidladi.

Shuningdek, birinchi tashabbus-yoshlarning musiqa, rassomchilik, adabiyot, teatr va san'atning boshqa turlariga qiziqishlarini oshirish bo'yicha yurtimizdagi mavjud 800dan ortiq madaniyat markazlarida 4522 ta to'garak faoliyati yo'lga qo'yilib, ularga 1762 ta musiqa jihozi yetkazib berilgan. Umumta'lim maktablarida tashkil etilgan 36503 ta to'garakka 1 million nafardan ortiq yoshlar qamrab olingan. Umumta'lim maktablarida tasviriy san'at va musiqa yo'nalishidagi 36503 ta to'garaklarga 1,1 mln.nafar (18%) o'quvchi-yoshlar jalb qilingan. 3 mingdan ortiq musiqa jihozlari yetkazib berilgan. Shu bilan birga matbuot anjumanida qolgan 4 yo'nalish yuzasidan ham qilingan ishlar to'g'risida ma'lumotlar berib o'tildi.

Jumaladan ikkinchi tashabbus – yoshlarni jismoniy chiniqtirish va sport sohasidagi qobiliyatlarini namoyon qilishlari uchun zarur sharoitlar yaratib berish bo'yicha umumta'lim maktablarida 10 ta sport turi bo'yicha 49196 ta sport to'garaklari faoliyati yo'lga qo'yilib, 1,2 mln nafar o'quvchi-yoshlar muntazam shug'ullanib kelishayotganligi hamda 254 ta Bolalar va o'smirlar sport maktablariga 328875 nafar, 54 ta Sport turlariga ixtisoslashtirilgan sport

⁹ Хайруллаев М., Шорахмедов Д. Маданият ва мерос. – Т.: Шарк, 1973. – Б. 27.

maktablariga 33438 nafar o'quvchi-yoshlar jalb qilinganligi haqida ma'lumotlar aytib o'tildi¹⁰.

Uchinchi tashabbus – aholi va yoshlar orasida kompyuter texnologiyalari va internetdan foydalanishni tashkil etish bo'yicha yoshlarni kompyuter texnologiyalari va internetdan foydalanishini tashkil etish maqsadida 72 ta "Raqqamli texnologiyalar o'quv markazi" faoliyati yo'lga qo'yilganligi ham yoshlarimiz uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochmoqda.

To'rtinchi tashabbus – yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ular orasida kitobxonlikni keng targ'ib qilish bo'yicha ham ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, "Ma'rifat karvoni" tadbirlari doirasida 3 mln dan ortiq kitoblar yoshlarga yetkazib berildi, "Yoshlar kutubxonasi" rukni ostida 59 ta nomdagi 590 ming dona badiiy adabiyotlar chop etilib, respublikamizdagi barcha ta'lim muassasalari kutubxonalariga tarqatildi. An'anaviy tarzda o'tkazib kelinayotgan "Yosh kitobxon" tanloviga 2017-2019-yillar davomida 2 mln. 170 mingdan ortiq yoshlar qamrab olinib, 8 nafar tanlov g'oliblari bo'lgan yosh kitobxonlar Prezident sovg'asi "Spark" avtomashinasi sovrindori bo'lganligi ham yoshlarimizni kitobxonlik ruhiga yana qaytganini yorqin isbotidir. Tadbirda "Yosh kitobxon" tanlovining 2020-yilgi saralash bosqichlari 23-25-dekabr kunlari barcha tuman (shahar)larda o'tkazilishi to'g'risida ham ma'lumot berildi va bu jarayon onlayn tarzda amalga oshirilishirildi.

Beshinchi tashabbus – xotin-qizlarni ish bilan ta'minlash ishlarini tizimli tashkil etish yo'nalishi ham eng dolzarb yo'nalishlardan biri bo'lib bugunga kelib Mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash vazirligi va hamkor tashkilotlar tomonidan sohaga oid tizimli ishlar amalga oshirilayotganligi hususida qizg'in muzokaralar bo'ldi. Ilk marotaba yosh xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshiri, gender tenglik va ular bandligini ta'minlash maqsadida "Qizlar ovozi" platformasi yaratildi, – deydi Mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash vazirligi Oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash boshqarmasi boshlig'i Mukarram Nurmatova. – Forum doirasida mamlakat istiqboli uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir qizlar safini kengaytirish orqali jamiyatda gender tengligini ta'minlash, shuningdek demokratik davlat qurish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish borasidagi islohotlarda qizlar faolligini oshirish maqsadida joylarda "Qizlar ovozi" klubi tashkil etildi. O'tgan davr mobaynida xotin-qizlar uchun jami 170 mingga yaqin ish o'zni yaratildi¹¹. Tijorat banklari va Xotin-qizlarni va oilani

¹⁰ <https://lex.uz/docs/-5234746>

¹¹ <https://lex.uz/docs/-5234746>

qo'llab-quvvatlash jamoat fondi mablag'lari hisobidan 172 mingdan ortiq xotin-qizlarga 4,9 trillion so'm kreditlar ajratildi.

Hozirgi kunda respublikamizda 18 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan xotin-qizlar soni 3596 406 nafarni tashkil qilmoqda. Shuningdek, 76,2 mlrd. so'm imtiyozli mabag'lar evaziga 76198 nafar yosh xotin-qizlar ish bilan ta'minlandi, 15935 nafar yosh xotin-qizlar kasb-hunarga o'rgatildi

Shuningdek, yoshlar O'zbekiston milliy madaniyatini aks ettiruvchi va uni mamlakat tashqarisida targ'ib qiluvchi yangi san'at asarlarini yaratishda faol ishtirok etishlari shart. Buning uchun yosh ijodkorlar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini namoyish etish uchun sharoit yaratishlari kerak, masalan, yosh rassomlar, musiqachilar, qo'shiqchilar, raqqosalar va boshqa ijodkorlar o'zlarining iste'dodlarini namoyish etishlari va tan olinishi mumkin bo'lgan tanlovlar va san'at festivallarini tashkil qilishlari kerak. Xulosa qilib olganda, yoshlarning O'zbekiston madaniyati va san'ati tarixini o'rganishdagi o'rni juda muhim. Yoshlar millatning kelajagi bo'lib, uning ijodiy salohiyati O'zbekiston madaniyati va san'ati rivojiga ulkan hissa qo'shishi mumkin. Shu sababli, yoshlar o'zlarining ijodiy salohiyatini to'liq namoyon etishlari va milliy madaniyatni saqlab qolishlari va targ'ib qilishlari uchun barcha sharoitlarni yaratish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017.
2. Хайруллаев М., Шорахмедов Д. Маданият ва мерос. – Т.: Шарқ, 1973.
3. Shohmanov M. Madaniy meros va zamonaviylik. Toshkent, 2013.
4. Nazarov A. Madaniyat va san'at loyihalarini boshqarish. Toshkent, 2015.
5. Xolmatov M. Madaniyatshunoslik. Toshkent, 2011.
6. Mirzaxmedov M. Yoshlar va madaniyat: hozirgi tendentsiyalar va qiyinchiliklar. Toshkent, 2020.
7. Nazarov A. Madaniyat va san'at loyihalarini boshqarish. Toshkent, 2015.
8. <https://lex.uz/docs/-3026246>
9. <https://fayllar.org/kirish--i-bob-yangilanayotgan-va-uchinchi-renessansga-qadam-qo.html?page=6>

-
10. <https://cyberleninka.ru/article/n/yoshlar-ma-naviyatini-yuksaltirishda-talim-tarbiya-berish-tizimini-sifat-jihatidan-yangi-bosqichga-olib-chiqish-usullari>
  11. <https://strategy.uz/index.php?news=615&lang=uz>
  12. <https://lex.uz/docs/-5234746>
  13. <https://strategy.uz/index.php?news=615&lang=uz>

